

‘මා නිවන්හ අහික්කම’ - නො නැවත ඉදිරියට යවු

58 වන කාණ්ඩය	බු.ව. 2559 වෙසක් මස පුරපසළොස්වක ද ක්‍රි.ව. 2015 මැයි මස 03 වන ද	01 වන කලබ

මේකේ

මල්

මහිම

මෙත් මුහිඳුන් දක්නට	පෙර
සෙත් දහරින් සිහිලස	කැර
සත් මිනිසත් පෙම කැර	තර
මෙත් පියුමට වෙමු අපි	ඉර

අත් පත් කැරැමට	සදහම
සිත් හෙත් දෙර අර මනු	පෙම
කෙත් ලෙස වැඩුවොත් ඔබ	හැම
මෙත් මල් සුවඳයි මවු	බිම

උත්තම මුහිඳුන්	මහිමෙහ
සෙත් ගඟ උතුරා	හැම තැන
සත් හැම සැනැහෙති	හැම දින
මෙත් මල් මහිමය	බල මැන

- අනඳ

බුදු භාමුදුරුවෝ ශ්‍රේෂ්ඨතම ප්‍රතිපත්තිය පෙන්වූ නායකයාණෝ ය.

ගෞරවාර්ථ පණ්ඩිත ගණේගම සරණංකර
නා හිමිපාණන් වහන්සේ

මිනිස් සමාජයේ යහපත සඳහා, ලෝක සාමය සඳහා, නොයෙක් රටවල නොයෙක් නීතිවේදීන් හා දේශපාලඥයින් විසින් ගෙන ඇති, පණවා ඇති, ව්‍යවස්ථා න්‍යාය හා නීතිරීති බොහෝ ය. එහෙත් ඒවා මුළු ලෝකයාගේ ම යහපත පිණිස හේතු වී නැත. මුළු ලෝකයට ම සාධාරණ වී නැත. ඒ නීතිරීති හා ප්‍රතිපත්තිවල නොයෙක් අඩුලුහුඬුකම් ඇත. එහෙත් බුදුන් වහන්සේ බොහෝ කලක සිට උත්සාහ ගැනීමෙන් හා දුක් විඳීමෙන්, පර්යේෂණ පවත්වා, ක්‍රියාවේ යොදා, අත්හදා බලා සොයා ගත් මැදුම්පිළිවෙත තරම් ලෝකයේ යම් තාක් දියුණු වේ ද ඒ තාක් කල් පවත්නා, මිනිස් සමාජය යම් තාක් දියුණු වේ ද ඒ තාක් යෝග්‍ය වන ප්‍රතිපත්තියක් අන් කිසිවකු සොයා ගෙන නැත.

සිද්ධාර්ථ තාපසයා කුමාර කාලයෙහි සීමාන්තික සැප වින්දේ ය. තාපසකාලයෙහි සීමාන්තික දුක් වින්දේ ය. මේ ක්‍රම දෙකෙහි ම ඇති නිසරුව (හීනෝ ගම්මෝ පොටුප්ප්පිකෝ අනරියෝ අනන්ථසංහිතෝ - දුක්බෝ අනරියෝ අනන්ථසංහිතෝ) හොඳින් වටහා ගෙන ඒ සීමාන්ත

අත්හැර මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙහි පිහිටා (වක්බුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤය සම්බෝධාය .....නිබ්බාණාය සංවත්තනී) පුබ්බෙ අනන්‍යස්සතෙසු ධම්මේසු වක්ඛං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤ උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලෝකො උදපාදි) "පෙර නොඇසූ විරු ධර්මයන් කෙරෙහි ඇස පහළ විය. නුවණ පහළ විය. විද්‍යාව පහළ විය. ප්‍රඥාව පහළ විය. ආලෝකය පහළ විය." යයි උදන් ඇනුවේය. බුද්ධිය පිළිබඳ ව උන් වහන්සේ ලැබූ ඒ පුදුම අවබෝධය, ආලෝකය වහ වහා ම ලෝකයා ඉදිරියෙහි තබනු සඳහා උත්සුක වූ හ. කොටින් ම බුදුබව ලැබුවේ ඒ උතුම් මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙහි පිහිටා ය. මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙහි පිහිටා බුදුවන්නට පිළිවන් නම් වෙන ලබා නො ගත හැකි දියුණුව - යහපත කුමක් ද? මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව ලෝකයේ පැවැත්ම පිළිබඳ ආරක්ෂක ධර්මයකි. විශ්වයේ ග්‍රහලෝක පවා ගමන් කරන්නේ, කරකැවෙන්නේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව නමැති ගමන් මගෙහි ය. යම් ලෙසකින් ග්‍රහලෝකයක් සීමාව ඉක්මවා භ්‍රමණය උනොත් එය කඩා වැටී හෝ විනාශ වී යා හැකි ය. මේ මහා පෘථිවිය පවා රඳා පවත්නේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව උඩ ය. හැම දෙයක ම, හැම ක්‍රියාවක ම සීමාව ඉක්මවීම විනාශයට හේතු ය. අප දින පතා බුදින බත් අපේ ජීවිතය රැක දෙයි. එහෙත් බත් පිඟන් කීපයක් හෝ බත් හැලියක් එක වර කෑවොත් එය විනාශයට හේතු වේ. බොන ජලය අපේ ජීවිතය රැක දෙයි. එහෙත් වතුර පතිට්ටු ගණනක් බිවොත් ජීවිත විනාශයට හේතු වේ. සීමාව ඉක්මවා මත්පැන් බොන්නෝ ඉක්මනින් විනාශයට පත් වෙති. සීමාව ඉක්මවා නිදි මරන්නෝ පිස්සු වැටෙති. සීමාව ඉක්මවා බෙහෙත් බිවොත් මරණයට හේතු වේ. මිනිසකු ජීවත් විය යුතු, වැඩ කළ යුතු සීමාවක් තිබේ. එය ඉක්මෙව්වොත් ඔහුගේ විනාශයකි. ස්ත්‍රියක

හැසිරිය යුතු සීමාවක් තිබේ. එය ඉක්මෙව්වොත් ඇගේ විනාශයකි. හික්ෂු නමක් පිළිපැදිය යුතු සීමාවක් තිබේ. එය ඉක්මෙව්වොත් ඔහු ගේ විනාශයකි. නිලධාරියකු, මැති ඇමතියකු, අගමැතියකු, රජකු පිළිපැදිය යුතු සීමාවක් තිබේ. එය ඉක්මෙව්වොත් ඔවුන් ගේ විනාශයෙකි. රටක්, ජාතියක්, ජනකායක්, සමාජයක් යා යුතු සීමාවක් තිබේ. එය ඉක්මෙව්වොත් ඒ රටේ, ඒ ජාතියේ, ජනකායයේ, සමාජයේ විනාශයකි.

සීමාන්තික වාදය භයානක ය. විනාශකාරී ය. බුදුහු එය අත්හද බලා හීන ය. ග්‍රාමය ය, අනාර්ය ය, අනර්ථකර ය යි පැවසූ හ. සීමාන්තික බලතල ඇති, දේශපාලනධර්ම ඇති රටවල් තිබිය හැකි ය. මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙන් දීර්ඝකාලයක සිට සකස් වුණ රටවල් අතර ලංකාව ප්‍රධාන තැන ගනී. අපේ බෞද්ධ රජවරු අන්ත:පුර තබා ගෙන සීමාන්තික සැප නො වින්දහ. සීමාව ඉක්මවා වැසියන් නො පෙළුහ. අන් රටවල දේශපාලන ධර්ම කොපි කර නො ගත් හ. අනෙක් රටවල පාලකයන් පසු පස නො දිවූ හ. මහ ජනයාට අවශ්‍ය ආහාර පාන සපයා ගැනීම සඳහා රට පුරා වැව් තනවා ගොවිතැන් දියුණු කොට හොඳට කන්නට අදින්නට දුන්හ. රටවැසියා නීතිගරුක, විනීත ජනකායක් කරනු සඳහා දැගැබ්, විහාර, පන්සල් තනවා ආගම් භක්තිය මිනිස් සිත් තුළ කවා වැසියන් අතර සාමකාමී සහජීවනයක් ඇති කළ හ. මේ සියල්ල කළේ බුද්ධාගමෙන් ලැබුණු මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව උඩ යි.

මෙලොව හිතසුව පිණිස පවත්නා ප්‍රතිපත්තියක් හැටියට සමජීවිකතාව බුදුරදුන් පෙන්වා දී ඇත. සමජීවිකතාව නම් හෝගවල අයවැය විමසා වැඩිත් අඩුත් නො කොට සමව ජීවිකාව ගෙන යෑමයි. (යතො බිවායං ව්‍යග්ඝපජීජ

කුලපුත්තො අයං ච භෝගානං විදිත්වා, වයං ච භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිකං කප්පේති, න අච්චොගාළ්භං, න අති හීනං එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති."න ච මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති" අයං චුච්චති ව්‍යග්ඝපජ්ජ සමජීවිකතා.) බුදුන් වහන්සේ දෙසූ මේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව ධර්මාශෝක රජතුමා කොතරම් ගරු කොට සැලකුවේ දැයි කියතොත් එතුමා ගේ ගිරි ලිපියක "අය වැය දෙක්හි මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව යහපත්" (අපව්‍යයනා අපභාධිකා සාධු - ගිරි ලිපි අංක 3)

යනුවෙන් රටවැසියා ගේ දැන ගැනීම පිණිස ලියවා ඇත. එබැවින් බෞද්ධයන් අනුගමනය කළ යුත්තේ අනෙක් මොන ම ප්‍රතිපත්තියක් වත් නො ව බුදුහාමුදුරුවන් ගේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි.

ඕනෑ ම පුද්ගලයකුට, සමාජයකට, රටකට, ජාතියකට, ජනකායකට ඔරොත්තු දෙන, ගැළපෙන, උසුලා ගෙන සිටිය හැකි එකම ක්‍රමය, එක ම ප්‍රතිපත්තිය මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි. වේගයෙන් නැඟුණ පුද්ගලයන්, ජාතීන් හා රටවල් වේගයෙන් වැටුණු හැටින්, උඩ පැන්න අය බිම වැටුණ හැටින් ලෝක දෙස බැලූ විට අපට පෙනේ. එබැවින් අපේ ජීවිත සකස් කර ගත යුතු ව ඇත්තේ තනිකර ම මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව අනුව යි. යහපත් දැකීම, යහපත් කල්පනාව, යහපත් වචනය, යහපත් වැඩ, යහපත් දිවි පෙවෙත, යහපත් වැයම, යහපත් සිහිය, යහපත් ලෙස සිත එකඟ කර ගැනීම යන මේ ශ්‍රේෂ්ඨමාර්ග අටෙහි මිනිසා ගමන් කරන විට නිරායාසයෙන් ම ඔහු ගේ ප්‍රතිපත්තිය - පිළිපැදීම මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව වේ. හැම බෞද්ධ ජීවිතයක් ම ගෙන යා යුත්තේ මේ උතුම් ප්‍රතිපත්තිය උඩයි.

"බුදුහාමුදුරුවෝ" කෘතියෙනි.

අජිට ලෝක ධර්ම

(වජිරාරාමාධිපතිව වැඩ විසූ අතිපූජ්‍ය නාරද මාහිමිපාණන්
වහන්සේ ලියූ **The Buddha and His Teachings** නම්
කෘතියෙන් උපුටා පරිවර්තනය කරන ලද ලිපියකි.)

(පසුගිය කලබ හා බැඳේ)

පැසසුම් හා ගැරහුම්

පැසසුම්- පැසසුම මෙන් ම ගැරහුම ද ලොව උපන් හැමටම නිතැනින් ම උරුම ලෝ දහම් වෙයි. පැසසුම් ලැබෙන විට සොම්නසින් ඉපිල යෑම ද ගැරහුම් ලැබෙන විට දෙමිනසින් හැකිලීම ද ස්වාභාවික ය. එහෙත් නුවණැත්තන් නින්ද ප්‍රශංසා දෙකින් පිබිදීමක් හෝ කැලඹීමක් හෝ නැතිව සිටින බව තථාගතයන් වහන්සේ වදළහ. කරුණු ඇතිව ලැබෙන පැසසුම අසා සිටීම සතුටකි. පදනමක් නැතිව ලැබෙන අසාධාරණ ප්‍රශංසාව කතට මියුරු වුව ද රැවටිල්ලක් පමණි. කෙසේ වුව ද මේ දෙක ම හුදු වචන පමණි. අප ගේ සවනට නොවැදේ නම්, නිෂ්ඵල නිරර්ථක වචනමාත්‍ර පමණක් ම ය.

ශිෂ්ටයෝ වාටු කතාවෙන් නො ඉපිලෙති. අනුන්ට වාටු බස් තෙපලීමෙන් ද වළකිති. ප්‍රශංසා කළ යුතු තැන ඊර්ෂ්‍යාවෙන් තොරව එසේ කරති. දෙස් දැක්විය යුතු තැන අමනාපයෙන් හෝ ද්වේෂයෙන් නො ව කරුණාවෙන් එය කියා දෙති. ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයන්ට වියත් වුව ද අවියත් වුව ද ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හඳුනා ගන්නට සමත් අය ප්‍රශංසා කරති. එහෙත් ශ්‍රේෂ්ඨයෝ ඒවා මධ්‍යස්ථ ව ඉවසති.

බුදුගුණ මැනවින් හඳුනාගත් බොහෝ දෙනා බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය උත්කර්ෂයෙන් වර්ණනා කළහ. බුදු සමය වැළඳගත් උපාලි නම් කෝට්ටිපතියා බුදු ගුණ සියයක් හිටිවනම කී බව වාර්තා වේ.

අද පවා ලොව පුරා වසන බැතිමත්හු බුදුරුව අබියස බුදුන් ගේ උසස් ම ගුණ නමයක් සප්ඤායනා කරමින් බුදුන් පුදති. සැදහැතියෝ ඒ ගුණ මුල් කරගෙන බුද්ධානුස්සති භාවනාවේ ද යෙදෙති. බුදු ගුණ මහිමය අදත් පින්වත් සිත් පුබුදු කරයි.

ගැරහුම් - ලැබීම ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ. "හුගක් කතා කරන අයට ද බණිති. ටිකක් කතා කරන අයටත් බණිති. නිශ්ශබ්දව හිටියත් බණිති. බැණුම් නොඅසන කෙනෙක් නොමැත".

බැණුම් ඇසීම මිනිසා ගේ ජන්ම උරුමයක් සේ හැඳින්විය හැකි ය. "ලොව වැඩි දෙනෙක් දුශ්ශීල ය. යුද බිමට ගිය ඇතා විදින විදින ඊතලය කා ගෙන ම ඉදිරියට යන්නාක් මෙන්, මම ද නින්ද අපහාස විඳගනිමි"යි බුදුපියාණෝ වදළහ.

අන්ධ බාල මුග්ධ පුද්ගලයෝ අනුන්ගේ වැරදීම දකිති. අවලක්ෂණ ම දකිති. ගුණ නො දකිති. සුන්දරත්වය නො දකිති. බුදු කෙනකු හැර සියයට සියයක් නිවැරදි කෙනෙක් සෙවිය හැකි ද? කිසිවකු සියයට සියයක් ම න රක යැයි කීම ද වැරදි ය. අප අතර වසන හොඳ ම මිනිසුන් කුළ ද දුර්ගුණ තිබේ. නරක ම අය ළඟ ද යහගුණ තිබේ.

"නින්ද අපහාස මැද බිඳුණු ඝණ්ඨාරයක් මෙන් නිහඬව සිටින්නට යමකුට හැකි නම් ඔහු නිවන් ලබයි" යැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළහ.

ලාභ ප්‍රයෝජන අපේක්ෂා නොකර යමකු හොඳ සිතින් යමක් කරන විට ද ඔහු සිහිනයකින්දු නොපැතු අරමුණු සඳහා ක්‍රියා කරන බවට බාහිර පුද්ගලයන් වෝදනා කරන අවස්ථා

දක්නට ලැබේ. සමහරුන් ඉතා අවංක චේතනාවෙන් ණය කුරුස් වී, දේපල ඉඩකඩම් විකුණා අනුන්ට උදවු කරන අවස්ථා තිබේ. එහෙත් එම උදවු ලැබූ අය ම පසුව ඉතා දුෂ්ට ලෙස ඒ පුද්ගලයාට දෝෂාරෝපණය කරමින් ගරහමින් තර්ජනය කර මුදල් ලබා ගැනීමට උපක්‍රම පවා යොදමින් හිරිහැර කරන අවස්ථා හිඟ නැත. තමන්ට උපකාර කළ තැනැත්තා දුප්පත්ව අමාරුවේ වැටී සිටිනු දැක කුරිරු සතුටක් ලබන අය ද සිටිති. ජාතක කථාවක අපට හමුවන ගුත්තිල පඬිතුමා ගුරු මුණ්ටි නොතබා තම ශිෂ්‍යයාට සංගීත ශාස්ත්‍රය උගන්වා අන්තිමේ දී තරගයට වාදනය කරනු පිණිස ශිෂ්‍යයා විසින් අභියෝග කරන ලද්දේ ය.

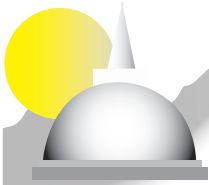
(ලබන කලබ හා බැඳේ)

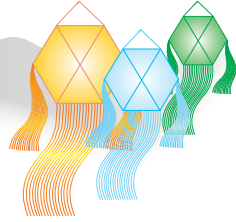
....මේ විපයඝාත අත්හැර ආයඝී ජාතික දඹදිව් වැසියන් ගෙන් පැවතෙන සිංහල සහෝදරයින්! ආයඝී චාරිත්‍ර, ආයඝී ඇඳුම්, ආයඝී නාම රැගෙන ශිල්ප කර්මාන්ත ඉගෙන සිංහල ජාතිය ශ්‍රේෂ්ඨ ජාතියක් කිරීමට විශඝී කරනු මැනවි. ප්‍රතිපත්ති අන්තර්ධානය වූ කල ශාසනය පවතින්නේ නැත. වත් පිළිවෙත් පැවැත්වීම නොකරන තැනැත්තා කිසි කලක අභිවෘද්ධියකට නො පැමිණෙන්නේ ය. වත් පිළිවෙත්, පරම්පරාගත කුල ධර්ම අනුව නොයන මනුෂ්‍යයා වනවරයෙකි. ඒ ඒ ජාතීන්ට යෝග්‍ය වූ වත් පිළිවෙත් සහ ප්‍රදේශ ප්‍රඥප්ති ද පනවා ගැනීම හේතුකොට ගෙන ජාතික සමඟිය පවතින්නේ ය.

ශ්‍රීමත් අනගාරික ධර්මපාලතුමා
"දැනගත යුතු කරුණු" කෘතියෙහි

සම්බුදු පිදුම

ගෞරවාර්ථ ගංගොඩවිල සෝම ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ

ආයතන අරමුණු
ගැඹුරු සම්බුදු නුවණින්
තණ්හා - මාන - දිට්ඨි
කිසි තැනෙක නො ඇඳි

- පස් කඳ සහිත මුළු ලොව
- ඇති තතු ලෙසින් දැනගෙන
- බැඳුමෙන් විසංයුක්ත ව
- ලොව බැඳුම් සිඳි නළුවෝ

පහ වූ වලා ඇති
දුලි නැති අහසේ
සකල ලෝ ද තුළ
වෙසෙසින් ම බබළා මැ යි

- අහසේ දිලෙන සඳ සේ
- බැබළෙන රිච්ඳු විලසේ
- මහරු බුදු ගුණ යසසින්
- සම්බුදු හිමිඳු අප ගේ

වගුරේ ජනිත වී
පිරිසුදු පුණ්ඩරිකය
තුන් ලොව ම ලෙළ දෙන
පින් පව් දෙකෙහි නො ගැටී

- වගුරෙන් නැඟී සිටිනා
- විකසිත ව ලෙළෙන සේ
- සම්බුදු පුණ්ඩරිකය
- කෙලෙස් වගුරෙන් නැඟී සිටියේ

අඟල් මිම්මෙන් හෝ
අහස දිගු පුළුලින්
සම්බුදු පියාණන්
මැනලා පමණ කරනට

- ලණු පොට මිම්මකින් හෝ
- මැන දෙන්න හැකි වූවත්
- නුවණ මෙ පමණ වේ යැ යි
- කිසි දු නොහැකි වේ මැ යි

තුලා තැටියට ගෙන
බර මෙ ම පමණ වේ යැ යි
සම්බුදුහි ඔබේ සම්බුදු
පමණ කර කියනට

- දුරමින මනා දෙරණත
- පමණ කරනට හැකි වූව
- නුවණ මෙ පමණ වේ යැ යි
- කිසිදු නොහැකි වේ මැ යි

සමුදුරේ ජල කඳ
මෙ පමණ ජලය වේ යැ යි
සම්බුදුහි ඔබේ සම්බුදු
පමණ කර කියනට

- අත්ලෙන් පමණ කරමින්
- පමණ කරනට හැකි වූව
- නුවණ මෙ පමණ වේ යැ යි
- කිසි දු නොහැකි වේ මැ යි

දස උපාසක ගුණ

ශ්‍රී ධර්මරක්ෂිතවංශාලංකාර උපාධ්‍යාය
අතිපූජ්‍ය අම්පිටියේ ශ්‍රී රාහුල නායක
ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසිනි.

උපාසක යනු ගිහිගෙහි වසන බෞද්ධයාට නමෙකි. සියලු ම උපාසක උපාසිකාවන් තුළ ගුණ දහයක් තිබිය යුතු ය.

1. උපාසකො සඛිසෙන සමාන සුඛදුක්ඛො හොති :

උපාසක තෙමේ හික්ෂුන් වහන්සේ හා සමාන සුවදුක් ඇත්තේ වේ. හික්ෂුන් හා සමාන සුව දුක් ඇති වන්නට නම් හික්ෂුන්ගේ සුව දුක් සොයා බැලිය යුතු ය. නියම බෞද්ධයෝ අනේපිඬු සිටාණන් මෙන් ද විසාධා මහා උපාසිකාවන් මෙන් ද හික්ෂුන්ට ඉතා ගෞරවාදරයෙන් උපස්ථාන කෙරෙති. ලෙඩෙහි දුකෙහි දී මවුපියන් මෙන් සඛිසයා වහන්සේට සලකති. බුද්ධ පුත්‍රයන්ගේ සුව දුක් සෙවීම ශාසනමාමක (= ශාසනයට ආදර ඇති) හැම බෞද්ධ පින්වතුන්ගේ ම පරම යුතුකමෙකි.

2. ධම්මාධිපතෙයො හොති :

ධර්මය අධිපති කොට ගෙන හෙවත් ධර්මය පෙරමුණේ තබාගෙන කටයුතු කරන්නේ වේ. මඟුල් අවමඟුල්, කැම් පීම්, සමාජ උත්සව, රැකීරක්ෂා ආදී හැම දෙයක් ම ආගමට

විරුද්ධ නොවන සේ, ධර්මයට එකඟ ව කරන්නට පුරුදු විය යුතු ය. හැම කටයුත්තක දී ම ධර්මයට මුල් තැන දිය යුතු ය.

3. යථාබලං සංවිභාගරතො හොති :

ශක්ති පරිදි බෙද හද ගෙන අනුභව කිරීමෙහි ඇලුණේ වේ. තනියෙම කා බී සුවසේ කල් යැවීම නරක සිරිතකි. පිදියයුතු අයට හා අනුකම්පා කටයුතු අයට හැකි පමණින් දෙනුත් දී, සිය මවුපිය අඹුදරු හිත මිතුරු මෙහෙකරු ආදීන් සමඟ බෙද හද ගෙන අනුභව කිරීම බෞද්ධ ගුණයෙකි.

4. ජනසාසන පරිභානිං දිස්වා අභිවච්ඡිසීයා වායමති :

බුදුසස්තෙහි පිරිහීම දෑක එය නඟා සිටුවීමට වැයම් කරයි. ලොවට අනන්ත ශාන්තියක් ගෙන දුන්නා වූ ද, දැනටත් ගෙන දෙන්නා වූ ද බුද්ධශාසනය රැක ගැනීම හැම බෞද්ධයකුගේ ම යුතුකමෙකි. බෞද්ධ මහාජනයාත් හික්ෂුන්ත් ශ්‍රද්ධා ශීලාදී ආර්ය ධනයන්ගෙන් දියුණු වූ තරමට ශාසනය බබළන්නේ ය.

5. සම්මාදිට්ඨිකො හොති අපගත කොතුහල මඛිගලිකො :

පහ වූ කුතුහල මඛිගල ඇති සමාග් දෘෂ්ටිකයෙක් වේ. නක්ෂත්‍රය නිමිත්ත ශාස්ත්‍රය යන ආදියෙහි යම් කිසි සත්‍යයක් ඇතත්, සුඛ නැතත් සුඛ නිමිත්ත හැම යහපතට හේතු වේ ය යි විශ්වාස කරතොත් එය මහ මූළාවකි, වැරදි දැකුමෙකි. එහෙයින් එබඳු වැරදි කල්පනාවෙන් තොර ව සමාග්දෘෂ්ටික ව විසීම ද උපාසක ගුණයෙකි.

6. ජීවිත හෙතුපි න අක්කැං සන්ථාරං උද්දිසති :

දිව් යතත් අත් ශාස්තෘවරයකු නො පිළිගනී. ඇතැම් බෞද්ධයෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ නියම ගුණ නොදන්නා බැවින් බුදු සමය අත්හරිති. මෙපමණ මිනිසුන් ලොව සිටිය දී ත් ඇතැම් ස්ත්‍රීන් නිසාත්, ඇතැම් ස්ත්‍රීහු පිරිමින් නිසාත් තම ආගම වෙනස් කරති. එය උපාසකකමට පමණක් නොව මිනිස්කමට ද කරන බලවත් නින්දවකි. කිසි ම කරුණක් නිසා වත් මේ උතුම් බුද්ධාගම අත් නොහළ යුතු ය.

7. කායිකං වාචසිකං වස්ස රක්ඛිතං හොති :

කයින් කැරෙන ක්‍රියා ද වචනයෙන් කැරෙන කථා ද රැක ගන්නා ලද්දේ වේ. කය සහ වචනය නපුරෙන් මුද යහපත් ලෙස තැන්පත් කර ගැනීම විශාල පිනකි. තමනටත් ලෝකයටත් ශාන්තියකි.

8. සමග්ගාරාමො හොති සමග්ගරතො :

සමඟියට කැමති වේ, සමඟියෙහි ඇලුණේ වේ. සමඟිය බුද්ධාගමයෙහි ඉගැන්වෙන උසස් ගුණයෙකි. අසමඟිය සියලු පිරිහීම්වලට හේතු වේ. ඇතැම් අයට ඔවුනොවුන් හේද කිරීම තරම් ප්‍රිය ක්‍රියාවක් තවත් නැත. ඔවුනොවුන්ගේ අසමඟිය වහා සමඟියට හැරෙන පරිදි ද ක්‍රියා කරන්නට හා කථා කරන්නට පුරුදු විය යුතු ය.

9. අනුසුයකො හොති න ච කුහන වසෙන සාසනෙ වරති:

ඊර්ෂ්‍යා නොකරන්නේ කුහක සිතින් ශාසනයෙහි නො හැසිරෙන්නේ වේ. ඇතැම්හු යම් යම් ආගමික කටයුතුවල දී තම ප්‍රධානත්වය එහි පතුරුවා ගන්නට බැරි වූ විට කරන

අයට පවා ඊර්ෂ්‍යා කරති. ගුණයෙන් නුවණින් ධනයෙන් පොහොසත් වන්නවුන් දුටු විට ඔවුනට පවා ඊර්ෂ්‍යා කෙරෙති. තවත් සමහරු ශාසනික කටයුතු පවා රට රවටන කුහක අදහසින් කරති. තමන් කරන හැම ක්‍රියාවක් ම පිරිසිදු ශුද්ධාවෙන් ම අවංක ලෙස කරන්නට පුරුදු විය යුතු යි. රට මුළු කරන්නට ගියොත් මුළු වන්නේ තෙමේ ම ය. අන්හට ඊර්ෂ්‍යා නොකිරීමත් අවංක ප්‍රතිපත්තියත් උපාසක ගුණයෙකි.

10. බුද්ධං සරණං ගතො හොති, ධම්මං සරණං ගතො හොති , සංඝං සරණං ගතො හොති:

බුදුන් දහම් සඟුන් සරණ ගියේ වේ. මෙය ද උපාසක ගුණයෙකි. කුනුරුවන් ගුණ දැනගෙන සරණ යන්නේ සසර දුකින් මිදෙන්නට ය, ලෞකික ප්‍රයෝජනයක් සලකා ගෙන නොවේ. සසර දුකින් මිදෙන්නට කුනුරුවන් හැර අන් පිහිටක් නැත.

**තෙරුවන් බෙලෙන් මුළු ලොවට
සුබ වෙසක් මඟුලක් වේවා!**

වෙසක් සඳ දිලෙන	සඳ
දහම් දද හඟා	සෙද
කෙලෙස් රුපු මරුන්	සිඳ
දකී වා හිවහ	සොඳ

නදී අමා ජයසේකර

ඒ මහ පිරිනිවහ දුටුවෙමි

සිරි වජිරාරාම දහම් පාසලේ නියෝජ්‍ය ප්‍රධානාචාර්ය
ගෞ. ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය මීගොඩ සුබ්බික ස්වාමීන් වහන්සේ

(මහා පරිනිර්වාණය ඇසින් දුටු අතීතයේ සිට
පැමිණියෙකුගේ කතාව)

එද වෙසක් මාසයේ පුර පසළොස්වක පොහොය දවස. අපි ජීවත් වුණේ කුසිනාරා නුවරට කිට්ටු පුංචි නියම් ගමක. එද ගස්වල මල් පිපිලා. මල් සුවඳ හැම තැනම ගලා ගිය දවසක්. ඒත් මොකක්දෝ ලොකු අන්ධකාරයක් අහස පුරාම පැතිරලා තිබුණා. මට මතක විදිහට එද හරියට ඉර පැව්වෙත් නැහැ වාගෙයි. කළු වලාකුළුවලින් ඉර එළිය වැහිලා තිබුණා. වැහි බීරම නිසා අපි ගෙවල්වලටම ගැලි වෙලා ඔහේ හිටියා. වැහි ලිහිණියෝ වැස්සක් එනවා කියල හිතාගෙන ළතෝනි තිය තියා අහස පුරා පියැඹුවා. ටිකක් දවල් වෙනකොට දෙරින් දෙර පැතිරිලා ගිය ආරංචියක් අපටත් අහන්න ලැබුණා. අපේ බුදු හාමුදුරුවෝ මල්ල රජවරුන්ගේ උපවර්තන සල් උයනට වැඩලලු.

ඒත් එක්කම ගොඩක් දුක හිතෙන කඳුළු කතාවකුත් ඇහුණා. අනේ අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ අද පිරිනිවන්පානවලු. අපිත් මගට බැහැල බැලුවා. ඇත ගම් නියම් ගම්වල මිනිස්සු කඳුළු වගුරමින් ‘අනේ අපොයි’ කියමින් සල් උයන තිබුණු කුසිනාරා නගරය පැත්තට යමින් හිටියා. සමහරු අත දරුවෝ වඩාගෙන. සමහරු ඇවිද ගන්නත්

බැරිතරම් මහලු යි. සමහරු කරත්තවල නැඟල නගරයට
 ළඟා වෙන්න ළඟා වෙන්න මේ මිනිස් සේනාව වැඩි වුණා.
 නගරය කීට්ටු වෙනකොට එයට රාජ පුරුෂයන් පිරිවරාගත්
 රාජකීයයන් ද රාජකීය පවුල්වල පිරිස් ද එකතු වුණා.
 අපිත් මේ මහා මිනිස් ගංගාවට එකතු වෙලා ඇදී ඇදී
 ගියා. උපවර්තන සල් උයනේ අතුරු සිදුරු නැතිව මිනිස්සු
 පිරිල හිටියා. ඒ හැමෝගෙම වගේ ඇස්වල කඳුළු තිබුණා.
 මමත් ඒ අසිරිමත් ශාස්තෘන් වහන්සේ අන්තිම වතාවට
 දකින්න ඕන නිසා ළඟ තිබුණු ගහක අත්තකට නැඟ
 ගත්තා. මම දැක්කේ මහා පුදුම දර්ශනයක්. තථාගතයන්
 වහන්සේ මහරහතන් වන්සේලා පිරිවරාගෙන සල් ගස්
 දෙකක් අතර පැනවූ ආසනයක එක ඇලයකට හැරිලා වැඩ
 හිටියා. මහා සෙනඟක් අවට හිටියත් පුංචි සෝෂාවක්වත්
 නැඟුණේ නැහැ. කවුරුවත් ඒ මහෝත්තමයන් වහන්සේ
 සමීපයට ළං වුණෙත් නැහැ. කුසිනාරාවේ රාජකීයයන් නම්
 ඔටුනු ගලවා පසෙක තබා බුදු සිරිපා මුල වැද වැතිර හඬ
 හඬා වන්දනා කරනවා අපි දැක්කා. ගස්පුරා සල් මල් පිරි
 තිබුණත් ඒවා එක එක අකලට බිම වැටෙන්න වුණා. අනේ
 බුදුහාමුදුරුවන් ගේ බුදු සිරුරටත් සල් මල් වැටුණා. හරියට
 අහසින් මල් වැසි වැටෙනවා වගේ. අපි හොඳට බැලුවත්
 බුදුහාමුදුරුවන්ව ඇහැක් වගේ බලා ගත්ත අග්‍ර උපස්ථායක
 ආනන්ද හාමුදුරුවෝ ජේන්න හිටියේ නැහැ. අනේ ඒ
 මහෝත්තමයන් වහන්සේ හඬ අවදි කළේ බොහොම
 හෙමින්. හික්ෂුන්ට මොන මොනවද වදලා. පසුව අපට
 තේරුණා ඒ වදලේ ආනන්ද හාමුදුරුවන්ව කැඳවන්න බව.
 හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් ආනන්ද හාමුදුරුවන් වත්තම්
 කරගෙන වැඩියා. ඒ මහා පුදුම උපස්ථායකයන් වහන්සේ
 ගේ මුහුණ මැලවිලා තිබුණා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරියේ දී ආනන්ද භාමුදුරුවන්ට වේදනාව දරා ගන්න බැරුව ගියා. බුදු සිරිපා මුල වැඳ වැතිරිලා ඉකි ගහ ගහ අඩන හඬ අපටත් ඇහුණා. උන්වහන්සේ ඇඬුම් අතරින් ඇහුවේ “අනේ අදින් පසුව මම කාටද උපස්ථාන කරන්නේ..... මම කාවද බලා ගන්නේ ..... කවුද මට ආනන්ද කියා ආදරයෙන් ආමන්ත්‍රණය කරන්නේ.....” කියල යි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ආනන්ද භාමුදුරුවන්ට මෙහෙම වදළා: “ආනන්දයෙනි, හැඬීමෙන් වැඩක් නැත. ශෝක නොකරවු, නොහඬවු, ආනන්දයෙනි, ප්‍රිය මනාප සියලු දෑයෙන් ඉවත් වීම, වෙන් වීම, අන් සැටියකට පෙරළීම කල් තබා ම මා කීවා නොවේද? ආනන්දයෙනි, යමෙක් උපන්නේ නම්, වූයේ නම්, පලුදු වන සුලු වී නම්, ඒ ස්වභාවයම තථාගත ශරීරයටද නොවන්නේ ද?” ඉන් පසුව උන්වහන්සේ තථාගතයන්ට කළ අප්‍රමාණ උපකාර සිහි කරමින් ආනන්ද භාමුදුරුවන්ගේ ගුණ එකිනෙක වදළා. ඒවා අහද්දී මිනිස්සු සාධුකාර දුන්නා.

මේ අතර කවුදෝ කෙනෙක් පිරිස අතරින් ඉදිරියට ඇවිත් බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවෙන්න උත්සාහ කළා. කවුදෝ කෙනෙක් කීව්වා එයාගෙ නම සුභද්‍ර කියල. ඒත් ආනන්ද භාමුදුරුවෝ බුදු භාමුදුරුවන්ව වෙහෙස කරන්න අකමැතිව ඔහුව වැළැකුවා. අනේ එවිට ම අපේ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ “සුභද්‍රව පමුණුවන්න” කියා වදළා. ඒ මහා කරුණාව හරි පුදුමයි. මේ තරම් රෝගීව ක්ලාන්තව මරණය අබිමුව වැඩ හිටියත් සුභද්‍ර ගේ ගැටලුවලට පිළිතුරු දීලා පැවිදි වනු කැමති සුභද්‍රව පැවිදි කරවන්නත් අනුදූන වදළා

අපි පුංචි අවදියේ කෙළි සෙල්ලම් කළ මේ උපවර්තන උයනට ටික ටික අන්ධකාරය ගලාගෙන ආවා. කළුවර අතරින් වෙසක් සඳ පායාගෙන ආවා. ඒ හඳ එළිය සල් ගස් අතරින් පෙරිල ලා පාට ආලෝකයක් සල් උයන පුරා පැතිරෙව්වා. ඉඳි කටුවක් වැටුණත් ඇසෙන තරමට නිහඬ බවක් සල් උයන පුරා ඇතිවුණා. අපට අපි හුස්ම ගන්න හඬ පවා පැහැදිලිව ඇහුණා. තද හුළඟක් ඒත් එක්කම හමාගෙන ගියා. ඒ හීතල හුළඟට අපේ හිරිගඩු පිපුණා. අහස පුරා පුංචි පුංචි තාරකා වගේ දිස්තිමත් ආලෝක දහරා මතු වෙන්න වුණා. කවුදෝ කීව්වා “ඒ දෙව්ලොව දෙවියන්, මනුලොව පහළ වූ තුන් ලොවේ ම මහෝත්තමයන් වහන්සේට අවසාන වතාවට වන්දනා කරන්න ඇවිල්ලා” කියල. දෙවියන්ටත් දුක හිතෙනවා ඇති කියල මට නම් හිතූණා. සිහින් සුවඳක් සල් උයන පුරාම පැතිරී ගියා. බුදුරජාණන් වහන්සේ “මහණෙනි,” කියල හික්ෂුන් වහන්සේලා ආමන්ත්‍රණය කළා. ධර්මය පිළිබඳ ගැටලුවක් වේ නම් තමන් වහන්සේගෙන් විමසා දැන ගන්නා ලෙස වදළා. දෙවන තුන්වන වර වදළ නමුත් ඒ පුදුමාකාර දුක හිතෙන මොහොතේ කිසිම හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් ප්‍රශ්න විමසුවේ නැහැ.

අවසානයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්ෂුන් වහන්සේලා ඇමතුවා. බොහොම හිමින් උන් වහන්සේ වචන පිට කළත් ඒ හඬ දෝංකාරයක් වගේ සල් උයන පුරාම ඇහුණා. මට ඒ වචන ටික හොඳට මතකයි. කවදවත් ම ඒ වචන ටික මට අමතක වෙන එකක් නැහැ. “මහණෙනි, සියලු සංස්කාර ධර්මයෝ නැසෙන වැනසෙන සුලුය. එබැවින් නොපමාව රහත් බව පිණිස කළ යුතු දෑ සිහියෙන් සම්පූර්ණ කරන්න.”

ඒ අන්තිම බුද්ධ වචනය අවසානයේ අපි හැමෝම මහ හඬින් සාධුකාර දුන්නා.

මම හොඳටම දැක්කා ඒ බුදුනෙත පියවෙනවා. හෙමින් සැරේ අළුත උපන් වසු පැටවකුගේ වගේ ඒ කාන්තිමත් නෙත් යුග ටික ටික පියවුණා. ආනන්ද භාමුදුරුවෝ ඇහුවා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වදළද කියල. "නෑ උන්වහන්සේ සංඥ වේදයිත නිරෝධ සමාපත්තියට සමවැදුණා" කියලා අනුරුද්ධ මහරහතන් වහන්සේ පිළිතුරු දුන්නා. තව ටික මොහොතකින් මේ අසිරිමත් බුදුනෙත නිවෙන බව මට දැනුණා. සුනීතට සෝපාකට පිහිට වූ හැටි, කිසා ගෝතමීයට පටාචාරාවට පිහිට වූ හැටි, නාලාගිරි අංගුලිමාල දමනය කළ හැටි මට මැවී මැවී සිහි වුණා. දහස් ගණනක් මහරහතන් වහන්සේලා පිරිවරාගෙන දෙර දෙර පිඬු සිඟා වැඩිය හැටි මට සිහි වුණා. මටත් නොදැනීම මගේ ඇස්වලින් කඳුළු බේරෙනවා මට දැනුණා. මගේ පපුවේ හිර වෙවී තිබූ වේදනාව ඉකි ගහගහ පිටවුණා. මහා ගිගුම් හඬක් පැතිරුණා. මහ පොළොව මොහොතකට වලනය වුණා. අහසින් සිහින් පොද වැස්සක් වැටෙන්න වුණා. අකලට හෙණ හඬ අහසින් ඇහුණා. මට දැනුණා ආයින් කවදවත් ඒ බුදු ඇස මට හමුනොවන බව. ඉන් පසුව සංසාරේ බොහෝ කල් ගෙව්ගෙවී ගියත් කවදවත් ඒ බුදු නෙත මට හමුවුණේ නැහැ. ඒත් අදටත් මට හොඳට මතක දෙයක් තියෙනවා. ඒ උන්වහන්සේ ගේ අන්තිම බුද්ධ වචනය. ඒ වචනය සිහි කර කර මම බුදු සුවඳ විඳිනවා. ඒ බුදු මඟම වඩිනවා.

ලද මොහොත අනහර ගනිමු ද?

‘ සසුන් රුවන් ’

(බක් කලබ හා සබැඳේ)

“කාලය රන් හා සමානයි” මේ සෑම කාලයකට ම වලංගු ඉපැරණි කියුමකි. රන් නමැති ලෝහයට යම් වටිනාකමක් ඇත්නම් ඒ වටිනාකමට කාලය සමාන කරන්නට හැකි වන්නේ ඇයි දැයි කියා ඔබට මොහොතක් සිතූණා ද? මේ ලිපිය කියවන ඔබ ළමා කාලය, තරුණ කාලය, වයෝවෘද්ධ කාලය යන තුන් කාලයෙන් එක් කාලයකට අයත් කෙනෙකු විය හැකියි. සමහර විටෙක ඔබ අධ්‍යාපනය ලබන කෙනෙකු විය හැකි ය. රැකියාවක නියුතු අයෙකු විය හැකි ය. එසේ නොමැති නම් ජීවිතයේ සැඟ පුටුව විඳිනවා ඇති. මේ අවස්ථාවල දී ඔබ සෑම දෙනා ම සම්පූර්ණව හෝ අසම්පූර්ණව නිම කළ කටයුතු කොතරම් ඇති ද? කළයුතු කටයුතු තව කෙතරම් ඉතිරිව ඇති ද? මෙසේ බලන කල මිනිසුන්ට කාලය කොතරම් වටිනවාද?

මෙලෙසින් හැල්මේ දුවන ඔබ, කොතරම් කාලයක් මේ ජීවිතයේ දී පමණක් දුවලා තිබෙනවා ද? මේ මිනිස් දිවියේ දී දුවන්නට තිබෙන ගමනට තව කොපමණ කාලයක් ඉතිරිව තිබේ දැ යි කියා විමසුවා ද? කවුරු හරි විශ්වාසවන්ත කෙනෙකු ඔබ ළඟට ඇවිත් කියනවා “ඔබ හෙට මරණයට පත් වෙනවා” කියලා. ඔබ සතුවීන් ඒ අවස්ථාව බාර ගන්න සමතෙක් ද? පිළිතුර ‘ඔව්’ නම්, එය ප්‍රකාශ කරන්නේ අවබෝධයෙන් නම්, ඔබ සැබෑ ලෙසින් ම ගෞතම බුදුසම්මුදන්ගේ දක්ෂ ශ්‍රාවයෙක් හෝ ශ්‍රාවිකාවක්. එහෙත් සැබැවින් ම මේ ලොවේ සිටින බොහෝ දෙනෙකුගේ පිළිතුර ‘නැත’ යනුවෙන් ප්‍රකාශ වන බව සක්සුදක් සේ පැහැදිලි යි. හේතුව ඔබ රූප ශබ්ද ගන්ධ රස ස්පර්ශ යන ඒවායේ අතරමං වන විට මරණ බියක් හෝ ආයුෂ ගෙවීමක් වත් ඔබට නොවැටහෙන්නේ මාර බන්ධනයේ ඇති දැඩි මායාකාරී බව නිසාවෙන්ම යි.

දක්ෂ ලෙස සසර බිය දකින ගෝතම දරුවන් සෑම වෙලාවක ම සතිමත් ව වාසය කරන්නට බලවත් චීර්යයක් අරගන්නවා. එලෙස සතිමත්ව, මාංශමය ඉන්ද්‍රියන්ගෙන් ලබා ගන්නා අරමුණු තුළත්, ආයතන හයෙන් ලබා ගන්නා අරමුණු තුළත් නිමග්න නොවී කෙලෙස් නො අවුස්සමින්, කෙලෙස් තුළ නො රැඳෙමින්, මාර බන්ධනය දුරු කිරීමට, මරු වසඟයෙන් මිදීමට උත්සුක වෙනවා.

මේ ලිපි පෙළ කියවන ඔබ දැන් දැනුම්වත්ව සිටිනවා මනුලොව මිනිසුන් ගේ පරම ආයුෂ අවුරුදු 80,000 සිට අවුරුදු 2000 දක්වා අඩු වූ සැටි. මෙය සිදු වූණේ අහම්බෙන් නම් නො වේ. මිනිසුන් තුළ පවතින ප්‍රමාදී බව නිසාවෙන් ම යි.

මිනිසාගේ පරම ආයුෂ අවුරුදු දෙදහස් පන්සියක්, දෙදහසක් වූ අවධියේ දී එකල විසූ මිනිසුන් ගේ ජීවිත නොයෙකුත් විප්ලවයන්ගෙන් තව තවත් සංකීර්ණ වුණා. සමහර මිනිසුන් අධික වස්තු කාමයෙන් යුතු ව වාසය කරන්නටත් නැඹුරු වුණේ මේ කාලයේ දී. තමන් සතු ව පවතින යම් වස්තුවක්, ධනයක්, වෙයි ද ඒවා කෙරෙහි තදින් ම බැඳුණා. දැඩි සේ ලෝභයෙන් බැඳුණා. අතහැරීම කියන කාරණාව ඔවුන් ගේ කනට නුහුරු වන නො ඇසෙන තරමට ම ඒ ලෝභ සිත ප්‍රබල වුණා.

මෙලෙස එක් පැත්තකින් දැඩි ලෝභය වැඩිවීමත් සමඟ ම ඒ හා සමානව දවසින් දවස ද්‍රෝහ සිත (ව්‍යාපාදය) මිනිසුන් තුළ වැඩෙන්නට වුණා. ලෝභයේ සීමා මායිම් ඉක්මයෑමෙන්, අනුන් කෙරෙහි සැකයෙන් බැලීමත් නිසා සමහරෙක් තවත් සමහරෙකු දෙස නොබලන තරමට ම මේ ද්‍රෝහ සිත ප්‍රබල වුණා. එකිනෙකා අතර පැවැති සමඟීය ඔවුනටත් හොරෙන් පැළ දෙරෙන් පැන ගියේ මේ අකුසල් සිත්වල ඇති අධිම පහත් ස්වභාවය නිසාවෙන් ම යි. ඒ බව වටහා ගන්නට තරම් යහපත් ප්‍රසන්න සතිමත් කමක් ඔවුන් තුළ පැවැතියා නම් ඒ ඉතා ම සුළු පිරිසකගේ පමණි. අයහපත් බවෙහි ඇති කෘර ශක්තිමත් භාවය අබිසය නිවැරදි සිතිවිලි ඇති බොහෝ දෙනා නිහඬව කිසිවක් කර කියා ගත නොහැකි වී බලවත් ලෙස දුකෙන් වාසය කරන්නන් ඇති.

දැඩි ලෝභයෙහුත්, ද්‍රෝහී සිතෙහුත් යුතු පුද්ගලයන්ගේ මේ ස්වභාව තව තවත් වැඩි වීමෙන් ආයුෂයෙන් වගේ ම වර්ණයෙහුත් පිරිහීම සිදු වුණා. එහි වැඩිපුර අලාභය

විදින්නට සිදුවුණේ මේ පරම ආයුෂ අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් ආයුෂ ඇති මිනිසුන්ගේ ඊළඟ පරම්පරාවේ ඇත්තන්ට යි. පරම ආයුෂ අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් ආයුෂ ඇත්තන් ගේ දරුවන්ට යි. ඒ දරුවන් ගේ ජීවිතයේ පරම ආයුෂ අවුරුදු දහසකට තරම් අඩු වුණා.

මේ දරු පරම්පරා බොහෝ විට ම පාහේ දෙමවුපියන් ගේ, වැඩිහිටියන් ගේ ක්‍රියා කලාපයන් නොදැන සිටියා නොවෙයි. හොඳ හෝ වේ වා නරක හෝ වේ වා බොහෝ දෙනා තොග පිටින් ඒ ක්‍රියා තමන්ගේ ජීවිතවලට ඇදාගන්නට කිසි විටෙක මැළි නොවන්නට ඇති. ඒ අයහපත් ක්‍රියාවල යම් යම් බලපෑම් ආදියත් නිසා පරම ආයුෂ අවුරුදු දහසක් ඇති මිනිසුන් ගේ ජීවිත තුළ මිට්‍යාදාෂ්ටිය වැඩි ගියා. ජීවිතයම මහා අවුල් ගොඩක පටලවන්නට හැකි මහා මුළාවන් ගොන්නක් ඔවුන් කිසිදු විමසීමක් නොකර ජීවිතවලට ඇදා ගත්තා. හැම වේලාවක ම කුතුහල ගොඩක ජීවත් වුණා. යහපත් වූ දැකීම් ආදියෙන් ඔවුනොවුන් ඉවත් ව යෑමත් අයහපත් දැකීම් ආදිය ජීවිතවලට ළංකරගැනීමත් නිසාවෙන් පෙර සේ ම අවුරුදු දහසක් පරම ආයුෂ ඇති මිනිසුන් ගේ දරුවන් අවුරුදු පන්සියයක් ආයුෂ ඇත්තන් බවට පත් වුණා.

- ලබන කලාපයට -

(සුත්‍ර පිටකයේ දීඝ නිකායේ පාඨක වග්ගයට අයත් වක්කවත්ති සීහනාද සුත්‍රයේ මිනිසුන්ගේ ආයුෂ පිරිහීම පිළිබඳ ව බුදු මුවින් වදාළ දේශනාව අලලා සැකසෙන ලිපි පෙළකි.)

වෙසක් අසිරිය

දිනිති සෙවිරා හේවාචසම්
සිරි වජ්රාරාම දහම් පාසල
08 ශ්‍රේණිය

වෙසක් පසළොස්වක දවස බෞද්ධ අපට ඉතා වැදගත් පොහොයකි. ඒ බෝසනාණන් වහන්සේගේ ඉපදීම, සිදුහත් කුමරුගේ බුදු වීම හා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පිරිනිවන් පැම යන උතුම් සිදුවීම් තුන එදිනට යෙදී ඇති බැවිනි. මෙය “තෙමඟුල” නම් වේ.

බෝසනාණෝ ඇසල පොහෝ දිනකදී මහාමායා දේවියගේ කුසේ පිළිසිඳ ගත් සේක. ඉන්පසු එළඹුණු වෙසක් පොහොයේ දී මෙලොවට බිහි වූ පින්වත් කුමරු ‘සිද්ධාර්ථ’ නමින් ලොව ප්‍රකට විය. අවුරුදු 16 දී යශෝධරා දේවිය සමඟ විවාහ වූ මෙම කුමරු අවුරුදු 13 ක් ගිහි සැප විඳ එනම් වයස අවුරුදු 29 දී කන්ථක අසු හා ඡන්ත ඇමති සමඟ අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළ සේක. ඉන්පසු අවුරුදු 6 ක් දුෂ්කර ක්‍රියා කොට, එයින් ප්‍රතිඵලයක් නො ලැබ මධ්‍යම ප්‍රතිපදව අනුගමනය කොට සම්බුද්ධත්වයට පත් වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ප්‍රථම ධර්ම දේශනාව දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය ය. එය ඉසිපතනාරාමයේ දී, පස්වග මහණන් සඳහා දේශනා කරන ලදී. තම මුළු ජීවිතයම අන් අය සුව සඳහා කැප කළ බුදුරදුන්ට චිංචා, සුන්දරී ආදීන්ගේ දෝෂාරෝපණ ද සමාජ සම්මතයට පටහැනිව සුනීත

සෝපාක මහණ කිරීම වැනි අභියෝග ද රැසක් මතු විය. ඒ සෑම අභියෝගයක් ම ජයගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ 80 වන විශේ දී, වෙසක් පොහෝ දිනක දී, කුසිනාරා නුවර උපවත්තන සල් උයනේ දී පිරිනිවන් පා වදාළ සේක.

මෙම සිද්ධීන් අනුස්මරණය කිරීම වෙසක් පොහෝ දින සිදුවේ. බෞද්ධයන් එදින හිමිදිරි උදෑසන පන්සල් ගොස් හවස් වෙනතුරු සිල් සමාදන්ව වෙසක් කුඩු හා දන්සැල් පවත්වන ස්ථාන කරා සැදහැ සිත් පෙරදුරි ව යති. වෙසක් කුඩු වෙසක් පෝයේ වමන්කාරය දෙගුණ තෙගුණ කරයි. එමෙන් ම සැමවිටම නැරඹීමට හැකි වන පරිදි විවෘත තොරණන් ද, දන්සල්වලින් ද වෙසක් පොහෝ දින පාරවල් පිරි ඉතිරි යයි. සතියක් පමණ මේවායේ වමන්කාරය විඳ ගැනීමට අපට හැකි ය. විශාල තොරණ සහ මඟ දෙපස ඇති විශාල වෙසක් කුඩු නැරඹීමට මම ආශා කරමි. වෙසක් දින ඉතාමත් උත්කර්ෂවත් ලෙස සමරන්නේ ලංකාවේ බෞද්ධයෝ ය. අද වෙසක් පොහොය නිවාඩු දිනයක් ලෙස එක්සත් ජාතීන් ගේ සංවිධානය විසින් සම්මත කරනු ලැබ ඇත. බුදු රජුන් දේශනා කළ ලෙස බුදු දහම අවුරුදු 5000 ක් කල් පවතින වග විශ්වාස ය. පන්සල් රකිමින් බුදුරජුන් දෙසු මැදුම් පිළිවෙත් මඟේ ගමන් කරමින් අප සැබෑ බෞද්ධයන් ලෙස ක්‍රියා කරනවා නම් බුද්ධශාසනය තව බොහෝ කාලයක් පවත්වා ගැනීමට එය හේතු වනු ඇත. එහි වගකීම ළමා අප සතුව ද පවතින්නේ ය. වෙසක් පොහොයට සිල් සමාදන්ව අනතුරුව වෙසක් අසිරිය නැරඹීමට මම ඉතා ආශා කරමි. එය මාගේ පුරුද්ද ය. බෞද්ධ දරුවන් වශයෙන් අපි මහා කාරුණික බුදු පියාණන් වදාළ ශ්‍රී සද්ධර්මය අනුව ක්‍රියා කරන හොඳ ළමයින් වීමට අදිටන් කරමු !

‘මා නිවන්හ අහික්කම’ - නො නැවත ඉදිරියට යවු

58 වන කාණ්ඩය	බු.ව. 2559 වෙසක් මස පුරපසළොස්වක ද ක්‍රි.ව. 2015 මැයි මස 03 වන ද	01 වන කලබ

මේකේ

මෙත් මුහිඳුන් දක්නට
සෙත් දහරින් සිහිලස
සත් මිනිසත් පෙම කර
මෙත් පියුමට වෙමු අපි

පෙර
කැර
තර
ඉර

මල්

අත් පත් කරැමට
සිත් හෙත් දෙර ඇර මනු
කෙත් ලෙස වැඩුවොත් ඔබ
මෙත් මල් සුවඳයි මවු

සදහම
පෙම
හැම
බිම

මහිම

උත්තම මුහිඳුන්
සෙත් ගඟ උතුරා
සත් හැම සැහැහෙති
මෙත් මල් මහිමය

මහිමෙන
හැම තැන
හැම දින
බල මැන